

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, י"ט בכסלו תשע"ו
1 בדצמבר 2015
325/2015

לקט נתונים מתוך הסקר החברתי 2014 לרגל היום הבין-לאומי למען זכויות אנשים עם מוגבלות

Selected Data from the 2014 Social Survey for the International Day for Rights of Persons with Disabilities

לקראת היום הבין-לאומי לזכויות אנשים עם מוגבלות, שיחול ב-3 בדצמבר 2015, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מפרסמת נתונים בנושא אנשים עם מוגבלות חמורה¹ בישראל. בהודעה זו מובא לקט ממצאים בנושא מוגבלות וקשיים בתפקוד יומיומי של בני 20 ומעלה, המבוסס על הערכה עצמית של המרואיינים בסקר החברתי 2014, שהתמקד באיכות הסביבה ובהון חברתי.

בני 20 ומעלה עם מוגבלות תפקודית חמורה¹ (מבוסס על דיווח עצמי)

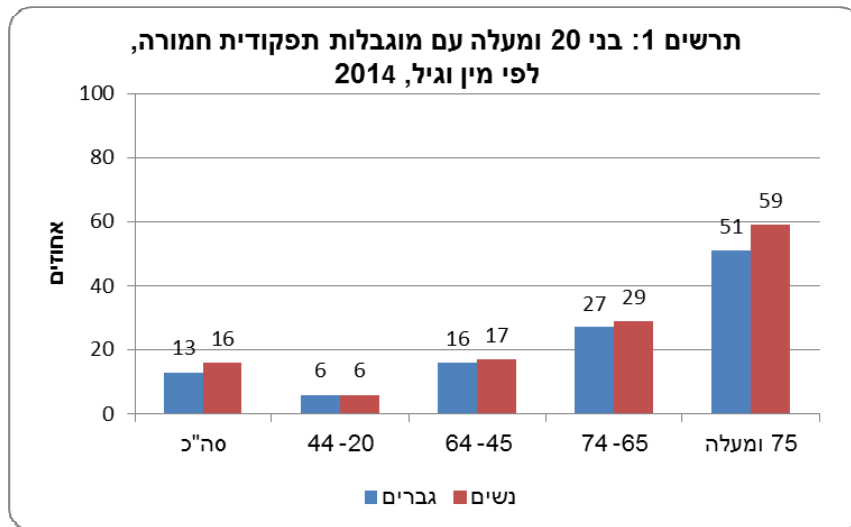
- ל-14% מהאוכלוסייה בגיל 20 ומעלה יש מוגבלות תפקודית חמורה כלשהי, 40% בקרב בני 65 ומעלה.
- 10% מתקשים מאוד או שאינם יכולים ללכת או לעלות במדרגות כלל, 31% מבני 65 ומעלה.
- שיעור האנשים עם מוגבלות חמורה גבוה יותר בקרב בעלי השכלה נמוכה מאשר בקרב בעלי השכלה גבוהה, בכל הגילים: כרבע (24%) מחסרי תעודת בגרות, 9% מבעלי תעודת בגרות, כתעודה הגבוהה ביותר ו-8% מבעלי תעודה אקדמית.
- 54% מהאנשים עם מוגבלות חמורה בגיל 25-54 מועסקים, לעומת 81% בשאר האוכלוסייה.
- 38% מהאנשים עם מוגבלות חמורה בגיל 25-54 אינם בכוח העבודה, לעומת 15% בשאר האוכלוסייה.
- 23% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה משתכרים עד 4,000 ש"ח בחודש, לעומת 16% משאר המועסקים.
- 22% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה חוששים לאבד את מקום עבודתם, לעומת 8% מקרב יתר המועסקים.
- 12% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה חוששים שאם יאבדו את מקום עבודתם, אין כל סיכוי שימצאו מקום עבודה אחר, לפחות באותה רמת הכנסה שיש להם היום, לעומת 5% בקרב שאר המועסקים החוששים כך.
- בגיל 20-64, 19% מהאנשים עם מוגבלות חמורה חשים בדידות לעתים קרובות, לעומת 4% בקרב השאר.
- בגיל 20-64, 15% מהאנשים עם מוגבלות חמורה חשים שאין להם למי לפנות במצוקה, לעומת 6% בקרב השאר.
- 76% השיבו בחיוב לשאלה אם בן משפחה קרוב שלך היה מתחתן עם אדם עם מוגבלות, האם היית מקבל זאת?

הסקר החברתי הוא סקר שנתי שוטף, המספק מידע על תנאי החיים של האוכלוסייה הבוגרת בישראל ועל רווחתה. הסקר בוחן את עמדות הפרטים לגבי היבטים שונים של חייהם. הסקר נערך על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה במהלך שנת 2014, במסגרתו רואיינו כ-7,100 איש בני 20 ומעלה מרחבי הארץ, המייצגים כ-5 מיליון איש בגיל זה.

¹ אדם עם מוגבלות תפקודית חמורה הוא מי שמתקשה קושי רב, או שכלל אינו יכול לעשות לפחות אחת מהפעולות הבאות: לראות, לשמוע, ללכת או לעלות במדרגות, להתלבש או להתרחץ בעצמו, לזכור או להתרכז. שיעור האנשים עם מוגבלות באוכלוסייה גבוה יותר בפועל, מכיוון שהנתונים לא כוללים דיירי מוסדות טיפוליים וסיעודיים שלא נכללו בסקר, וכן נדגמים שלא יכלו להתראיין לסקר בשל מוגבלותם.

מוגבלות תפקודית חמורה¹

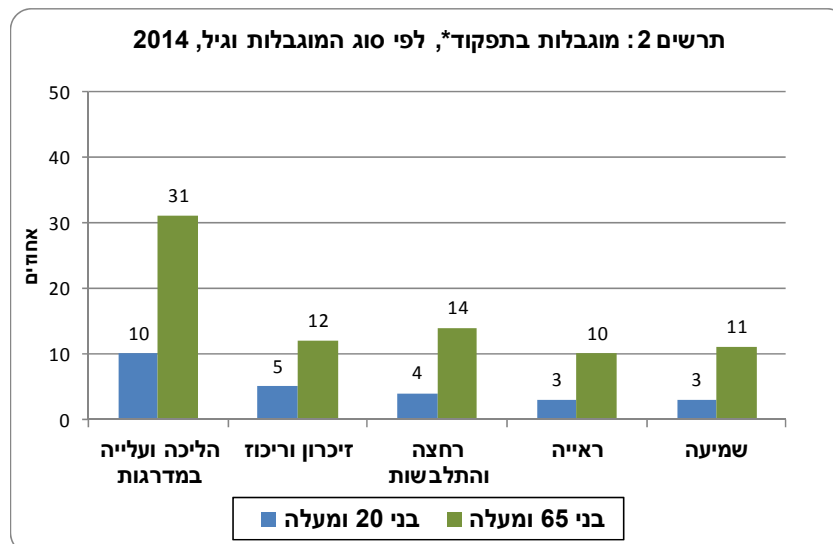
לפי הסקר החברתי 2014, ל-14% (כ-747 אלף איש) מבני 20 ומעלה יש מוגבלות תפקודית חמורה¹ (ל-16% מהנשים ול-13% מהגברים). שכיחות המוגבלות החמורה עולה עם הגיל ומגיעה ל-28% בקרב בני 74-65 (29% מהנשים ו-27% מהגברים) ול-56% בקרב בני 75 ומעלה (59% מהנשים ו-51% מהגברים). (תרשים 1)

לנתוני תרשים 1

מוגבלות תפקודית לפי תחום המוגבלות

10% מבני 20 ומעלה מתקשים מאוד או שאינם יכולים בכלל ללכת או לעלות במדרגות, 31% בקרב בני 65 ומעלה. 5% מתקשים מאוד או שאינם יכולים לזכור או להתרכז בכלל. עם הגיל השיעור עולה ל-12% בקרב בני 65 ומעלה. 4% מתקשים מאוד או שאינם יכולים בכלל להתרחץ או להתלבש בעצמם, 14% בגיל 65 ומעלה. 3% מתקשים מאוד בראייה או שאינם רואים כלל (גם כשמרכיבים משקפיים), 10% בקרב בני 65 ומעלה. 3% מתקשים מאוד בשמיעה או שאינם שומעים כלל (גם אם מרכיבים מכשיר שמיעה), 11% בקרב בני 65 ומעלה. (תרשים 2)

*יש קושי רב, או לא יכולים בכלל

לנתוני תרשים 2

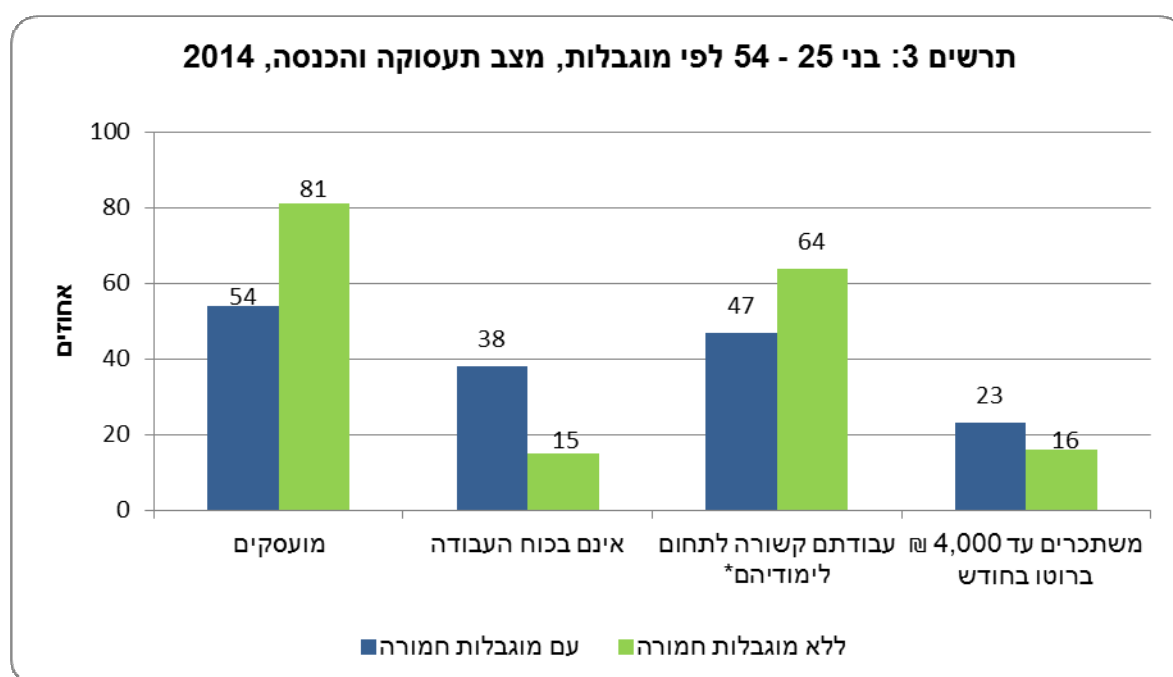
¹ אדם עם מוגבלות תפקודית חמורה הוא מי שמתקשה קושי רב, או שכלל אינו יכול לעשות לפחות אחת מהפעולות הבאות: לראות, לשמוע, ללכת או לעלות במדרגות, להתלבש או להתרחץ בעצמו, לזכור או להתרכז. שיעור האנשים עם מוגבלות באוכלוסייה גבוה יותר בפועל, מכיוון שהנתונים לא כוללים דיירי מוסדות טיפוליים וסיעודיים שלא נכללו בסקר, וכן נדגמים שלא יכלו להתראיין לסקר בשל מוגבלותם.

השכלה

שיעור האנשים עם מוגבלות גבוה יותר בקרב בעלי השכלה נמוכה מאשר בקרב בעלי השכלה גבוהה, בכל הגילים: רבע (24%) מחסרי תעודת בגרות, 9% מבעלי תעודת בגרות, כתעודה הגבוהה ביותר ו-8% מבעלי תעודה אקדמית. 55% מהאנשים עם מוגבלות הם חסרי תעודת בגרות, לעומת 29% בקרב אנשים ללא מוגבלות. שיעור בעלי תעודה אקדמית בקרב אנשים ללא מוגבלות כפול מהשיעור בקרב אנשים עם מוגבלות חמורה (32% לעומת 16% בהתאמה).

תעסוקה והכנסה

בכל קבוצות הגיל שיעור המועסקים בקרב אנשים עם מוגבלות חמורה נמוך משיעור המועסקים בשאר האוכלוסייה. בגילי העבודה העיקריים (25-54), 54% מהאנשים עם מוגבלות חמורה מועסקים, לעומת 81% בשאר האוכלוסייה. 38% מהאנשים עם מוגבלות אינם בכוח העבודה, לעומת 15% בשאר האוכלוסייה. עבודתם של 47% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה קשורה לתחום לימודיהם העל-תיכוניים או האקדמיים, לעומת 64% מיתר המועסקים. 23% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה משתכרים עד 4,000 ש"ח ברוטו בחודש, לעומת 16% מיתר המועסקים (תרשים 3).

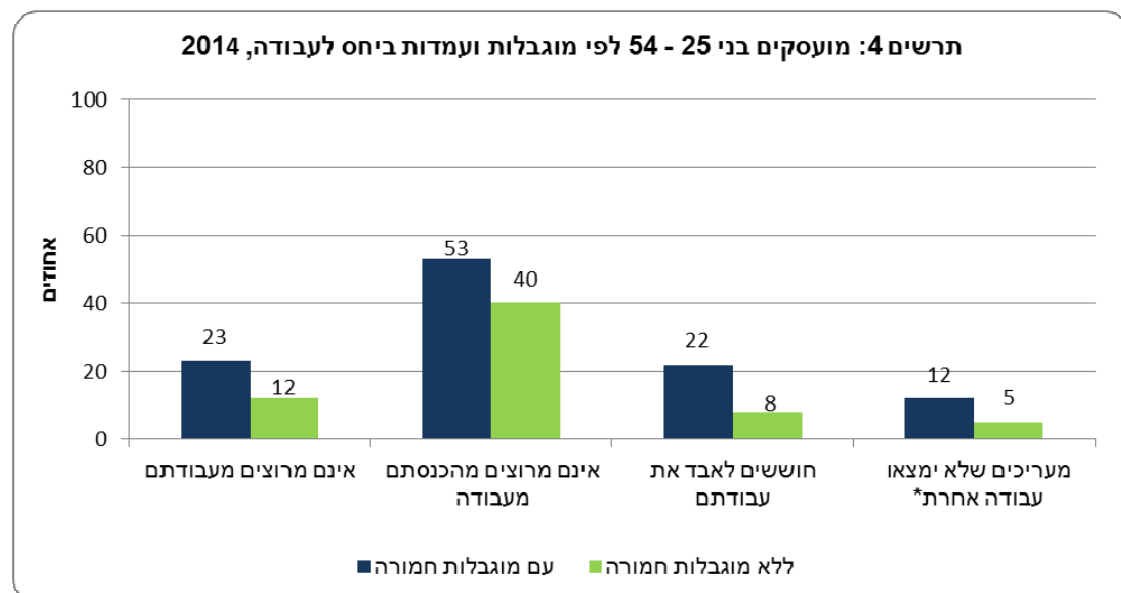

*מועסקים שלמדו לימודים על-תיכוניים או אקדמיים.

לנתוני תרשים 3

עמדות ביחס לעבודה

בגילי העבודה העיקריים (25-54), 23% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה אינם מרוצים מעבודתם, לעומת 12% בקרב שאר המועסקים. 53% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה אינם מרוצים מהכנסתם מעבודה, לעומת 40% משאר המועסקים. 22% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה חוששים לאבד את מקום עבודתם, לעומת 8% משאר המועסקים. 12% מהמועסקים עם מוגבלות חמורה חוששים שאם יאבדו את מקום עבודתם, אין סיכוי כלל שימצאו מקום עבודה אחר ברמת ההכנסה שיש להם היום, לעומת 5% משאר המועסקים החושבים כך (תרשים 4).

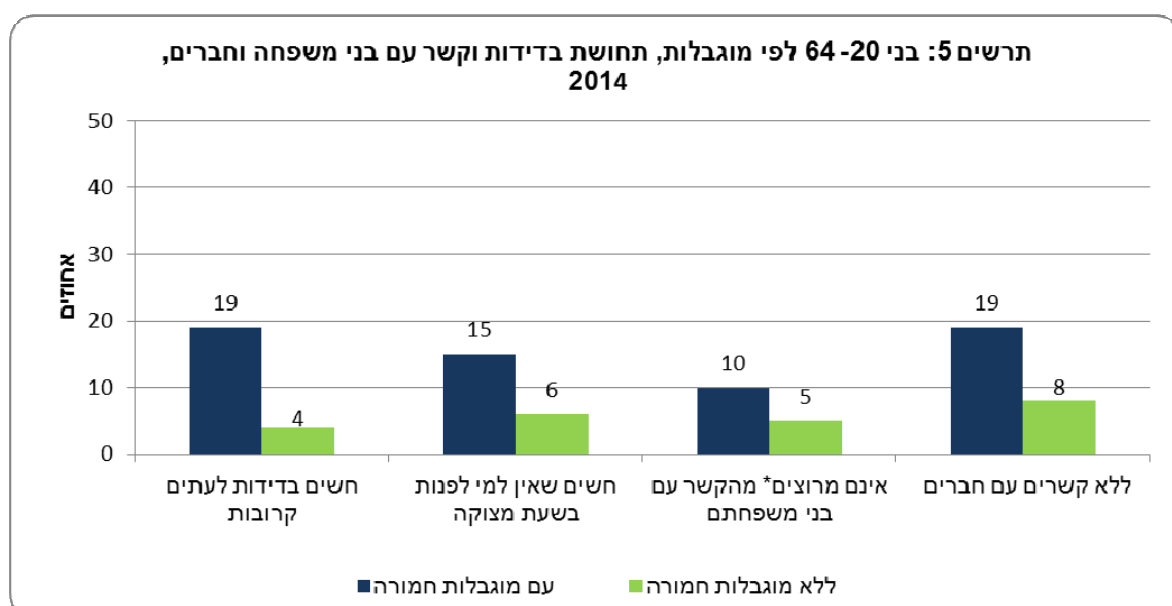

* השיבו "אין סיכוי כלל" לשאלה: אם תאבד את עבודתך, מה הסיכוי שתמצא עבודה אחרת, ברמת ההכנסה שיש לך היום?

לנתוני תרשים 4

קשרים חברתיים ותחושת בדידות

בכל קבוצות הגיל אנשים עם מוגבלות חמורה חשים יותר בדידות ומרוצים פחות מהקשר עם בני משפחה וחברים. בקרב בני 20-64 19% מהאנשים עם מוגבלות חמורה **חשים בדידות** לעתים קרובות, לעומת 4% בקרב שאר האוכלוסייה. 15% **חשים שאין להם למי לפנות בשעת מצוקה** או משבר, לעומת 6% בקרב שאר האוכלוסייה החשים כך. 10% מהאנשים עם מוגבלות חמורה **אינם מרוצים מהקשר עם בני משפחתם**, לעומת 5% בשאר האוכלוסייה. ל-19% מהאנשים עם מוגבלות חמורה בגילים אלה **אין קשרים עם חברים**, לעומת 8% בקרב שאר האוכלוסייה (תרשים 5). בגיל 65 ומעלה, 25% מהאנשים עם מוגבלות חמורה **חשים בדידות** לעתים קרובות, לעומת 10% בשאר האוכלוסייה; 15% **חשים שאין להם למי לפנות בשעת מצוקה**, לעומת 8% בשאר האוכלוסייה; ל-33% **אין קשרים עם חברים**, לעומת 17% בשאר האוכלוסייה.

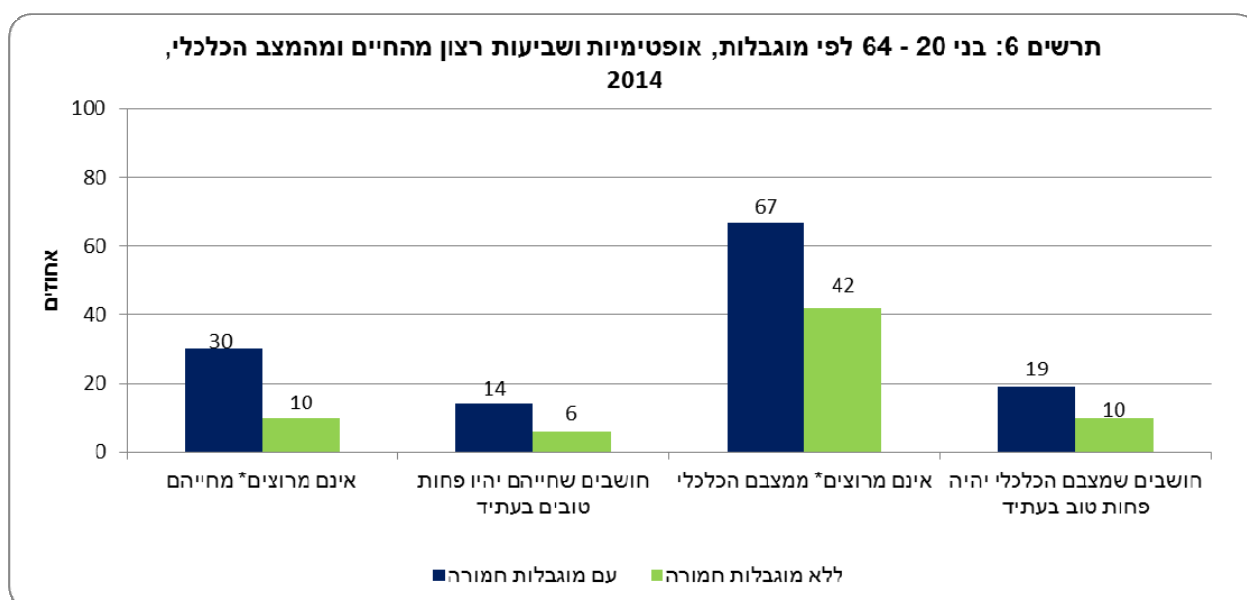
* לא כל כך מרוצים, או בכלל לא מרוצים.

לנתוני תרשים 5

שביעות רצון ואופטימיות

אנשים עם מוגבלות חמורה **פחות מרוצים מחייהם ופחות אופטימיים** ביחס לעתידם. בגיל 20-64 שיעור האנשים עם מוגבלות חמורה **שאינם מרוצים מחייהם**, גבוה פי שלושה משיעור החשים כך בקרב שאר האוכלוסייה (30% לעומת 10%, בהתאמה), ושיעור החושבים ש**חיייהם יהיו פחות טובים**, גבוה פי שניים ויותר (14% לעומת 6% בהתאמה). שני שלישים (67%) מבני 20-64 עם מוגבלות חמורה, **אינם מרוצים ממצבם הכלכלי** לעומת 42% משאר האוכלוסייה בגיל זה. 19% מהאנשים עם מוגבלות חמורה חושבים ש**מצבם הכלכלי בעתיד יהיה פחות טוב** לעומת 10% בותר האוכלוסייה. (תרשים 6).

בקרב בני 65 ומעלה: רבע מהאנשים עם מוגבלות (25%) **אינם מרוצים מחייהם**, לעומת 9% מהאנשים ללא מוגבלות. 24% מהאנשים עם מוגבלות חושבים ש**חיייהם יהיו פחות טובים בעתיד**, לעומת 14% בותר האוכלוסייה. 38% מהאנשים עם מוגבלות חמורה בני 65 ומעלה **אינם מרוצים ממצבם הכלכלי**, לעומת 26% משאר האוכלוסייה בני גיל זה החשים כך. בגיל 65 ומעלה לא נמצאו הבדלים משמעותיים בהערכת המצב הכלכלי בעתיד בין אנשים עם מוגבלות חמורה לבין יתר האוכלוסייה.

* לא כל כך מרוצים, או בכלל לא מרוצים

[לנתוני תרשים 6](#)

נושא שנתי 2014 - הון חברתי

בשנת 2014 התמקד הסקר החברתי גם בנושא הון חברתי וכלל שאלות על אמון וקבלת הזולת. 76% השיבו בחיוב לשאלה אם בן משפחה קרוב שלך היה מתחתן עם אדם עם מוגבלות, האם היית מקבל זאת? גברים יותר מנשים, צעירים יותר ממבוגרים, יהודים יותר מערבים; בקרב היהודים: חילונים יותר מדתיים וחרדים, בעלי השכלה אקדמית יותר מבעלי השכלה נמוכה ובעלי הכנסה גבוהה יותר מבעלי הכנסה נמוכה (לוח 1).

69% מהאנשים עם מוגבלות תפקודית חמורה בעצמם השיבו בחיוב, לעומת 77% מהאנשים ללא מוגבלות חמורה.

לוח א - בני 20 ומעלה, שהיו מוכנים לקבל נישואין של קרוב משפחה לאדם עם מוגבלות, 2014, אחוזים

אחוז המשיבים בחיוב		
76		סה"כ
78	גברים	מין
74	נשים	
81	20 - 44	גיל
72	45 - 64	
67	65 ומעלה	
80	יהודים	קבוצת אוכלוסייה
54	ערבים	
70	חרדי	דתיות יהודים
75	דתי	
79	מסורתי	
85	חילוני	
65	ללא תעודת בגרות	השכלה
81	תעודת בגרות	
85	תעודה אקדמית	
65	עד 2,000 ₪	הכנסה ממוצעת לנפש במשק בית (ברוטו בחודש)
73	2,001 - 4,000 ₪	
85	מעל 4,000 ₪	
69	עם מוגבלות חמורה	מוגבלות תפקודית אצל המשיב
77	ללא מוגבלות חמורה	

[לעמוד הסקר החברתי באתר הלמ"ס](#)

[לשאלון הסקר החברתי 2014](#)

[למחולל הלוחות של הסקר החברתי](#)

[דוברין, נורית \(2012\). בעלי מוגבלות בישראל - ההיבט הסובייקטיבי: אופטימיות, שביעות רצון מהחיים ומצב רגשי-נפשי על רקע מצבם החברתי-כלכלי \(סדרת ניירות עבודה מס' 71\)](#)